

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

**శ్రీమద్రామాయణాంతర్గతస్య చాలకొండస్య
షోడశదినపారాయణచీక్ష**

నెల్లవ రోజు పారాయణ - 06.09.2021

బ	భౌ	రా	మః	సం	ప్ర	హృ	ష్ట	పూ	జి	తః	స	ర్ప	ద్రై	వ	ప్రైః
3	4	2	5	7	2	8	1	1	8	6	7	4	8	4	6

మః - 5

పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 05

సర్గల వరుస సంఖ్యలు

10 - 14 సర్గలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య

32 + 30 + 21 + 37 + 57 = 177 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, విద్యావిత్తవాణిజ్య, దేశరక్షణాదిరంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధీత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, హిందూధర్మాభిధానస్య, సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతిసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహారార్థం, వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హోమపూర్వకం

బభౌ రామస్సంప్రహృష్టః పూజితస్సర్వదైవతైః

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, బాలకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గపారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రిషుప్తార్థినో

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థనో

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థనో

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరమచంప్ర పరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే దశమస్కంధః

కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।

శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥

సుమస్త్రశ్చోదితో రాజ్ఞా ప్రోవాచేదం వచస్తథా ।
యథర్చ్యశృంగస్త్వానీతః శ్రుణు మే మన్త్రిభిస్సహ ॥ 10.1 ॥ (2 సార్లు)

రోమపాదమువాచేదం సహమాత్య పురోహితః ।
ఉపాయో నిరపాయోఽయమ్ అస్మాభిరభిచిన్తితః ॥ 10.2 ॥

ఋశ్యశృంగో వనచరః తపస్త్వాధ్యాయనే రతః ।
అనభిజ్ఞస్స నారీణాం విషయాణాం సుఖస్య చ ॥ 10.3 ॥

ఇంద్రియార్థైరభిమతైః నరచిత్తప్రమాధిభిః ।
పురమానాయయిష్యామః క్షిప్రం చాధ్యవసీయతామ్ ॥ 10.4 ॥

గణికాస్తత్ర గచ్ఛన్తు రూపవత్యస్త్వలంకృతాః ।
ప్రలోభ్య వివిధోపాయైః ఆనయిష్యంతి సత్కృతాః ॥ 10.5 ॥

శ్రుత్వా తథేతి రాజా చ ప్రత్యువాచ పురోహితమ్ ।
పురోహితో మంత్రిణశ్చ తథా చక్రుశ్చ తే తదా ।
వారముఖ్యాస్తు తచ్ఛ్రుత్వా వనం ప్రవివిశుర్మహత్ ॥ 10.6 ॥

ఆశ్రమస్యావిదూరేఽస్మిన్ యత్నం కుర్వన్తి దర్శనే ॥ 10.7 ॥
ఋషిపుత్రస్య ధీరస్య నిత్యమాశ్రమవాసినః ।

పితుస్సనిత్యసంతుష్టః నాతిచక్రామ చాశ్రమాత్ ॥ 10.8 ॥
న తేన జన్మప్రభృతి దృష్టపూర్వం తపస్వినా ।

స్త్రీ వా పుమాన్వా యచ్ఛాన్యత్ సర్వం నగరరాష్ట్రజమ్ ॥ 10.9 ॥
తతః కదాచిత్ తం దేశమ్ ఆజగామ యదృచ్ఛయా ।

విభణ్డకసుతస్తత్ర తాశ్చాపశ్యద్వరాంగనాః ॥ 10.10 ॥
తాశ్చిత్రవేషాః ప్రమదాః గాయన్తో మధురస్వరైః ।

ఋషిపుత్రముపాగమ్య సర్వా వచనమబ్రువన్ ॥ 10.11 ॥
కస్త్వం కిం వర్తసే బ్రహ్మన్ జ్ఞాతుమిచ్ఛామహే వయమ్ ।

ఏకస్త్వం విజనే ఘోరే వనే చరసి శంస నః ॥ 10.12 ॥
అదృష్టరూపాస్తాస్తేన కామ్యరూపా వనే స్త్రియః ।

హోర్దాత్తస్య మతిర్జాతా హ్యఖ్యాతుం పితరం స్వకమ్ ॥ 10.13 ॥
పితా విభణ్డకోఽస్మాకం తస్యాహం సుత ఔరసః ।

ఋశ్యశృంగ ఇతి ఖ్యాతం నామ కర్మ చ మే భువి ॥ 10.14 ॥

ఇహోశ్రమపదోఽస్మాకం సమీపే శుభదర్శనాః ।

కరిష్యే వోఽత్ర పూజాం వై సర్వేషాం విధిపూర్వకమ్ ॥ 10.15 ॥

ఋషిపుత్రవచశ్రుత్వా సర్వాసాం మతిరాస వై ।

తదాశ్రమపదం ద్రష్టుం జగ్ముస్సర్వాశ్చ తేన తాః ॥ 10.16 ॥

ఆగతానాం తతః పూజామ్ ఋషిపుత్రశ్చకార హ ।

ఇదమర్హ్యమిదం పాద్యమ్ ఇదం మూలమిదం ఫలమ్ ॥ 10.17 ॥

ప్రతిగృహ్య చ తాం పూజాం సర్వా ఏవ సముత్సుకాః ।

ఋషేర్భీతాస్తు శీఘ్రం తాః గమనాయ మతిం దధుః ॥ 10.18 ॥

అస్మాకమపి ముఖ్యాని ఫలానీమాని వై ద్విజ ।

గృహాణ ప్రతి భద్రం తే భక్షయస్వ చ మా చిరమ్ ॥ 10.19 ॥

తతస్తాస్తం సమాలింగ్య సర్వా హర్షసమన్వితాః ।

మోదకాన్ ప్రదదుస్తస్మై భక్ష్యాంశ్చ వివిధాన్ శుభాన్ ॥ 10.20 ॥

తాని చాస్వాద్య తేజస్వీ ఫలానీతి స్మ మన్యతే ।

అనాస్వాదితపూర్వాణి వనే నిత్యనివాసినామ్ ॥ 10.21 ॥

ఆప్యచ్ఛ్య చ తదా విప్రం వ్రతచర్యాం నివేద్య చ ।

గచ్ఛంతి స్మాపదేశాత్ తాః భీతాస్తస్య పితుస్త్రియః ॥ 10.22 ॥

గతాసు తాసు సర్వాసు కాశ్యపస్యాత్మజో ద్విజః ।

అస్వస్థహృదయశ్చాసీత్ దుఃఖం స్మ పరివర్తతే ॥ 10.23 ॥

తతోఽపరేద్యుస్తం దేశమ్ ఆజగామ స వీర్యవాన్ ।

మనోజ్ఞా యత్ర తా దృష్ట్వాః వారముఖ్యాస్స్వలంకృతాః ॥ 10.24 ॥

దృష్ట్వైవ చ తదా విప్రమ్ ఆయాంతం హృష్టమానసాః ।

ఉపస్సృత్య తతస్సర్వాః తాస్తమూచురిదం వచః ॥ 10.25 ॥

ఏహ్యోశ్రమపదం సౌమ్య హ్యస్మాకమితి చాబ్రువన్ ।

తత్రాప్యేష విధిశ్రీమాన్ విశేషేణ భవిష్యతి ॥ 10.26 ॥

శ్రుత్వా తు వచనం తాసాం సర్వాసాం హృదయంగమమ్ ।

గమనాయ మతిం చక్రే తం చ నిన్యుస్తదా స్త్రియః ॥ 10.27 ॥

తత్ర చానీయమానే తు విప్రే తస్మిన్మహాత్మని ।

వవర్ష సహసా దేవః జగత్ప్రహ్లాదయంస్తదా ॥ 10.28 ॥

వర్షేణైవాగతం విప్రం విషయం స్వం నరాధిపః ।

ప్రత్యుర్గమ్య మునిం ప్రహ్వాః శిరసా చ మహీం గతః ॥ 10.29 ॥

అర్ఘ్యం చ ప్రదదౌ తస్మై న్యాయతస్సుసమాహితః ।
వప్రే ప్రసాదం విప్రేంద్రాన్ మా విప్రం మన్యురావిశత్ ॥ 10.30 ॥

అన్తఃపురం ప్రవిశ్యాస్మై కన్యాం దత్త్వా యథావిధి ।
శాన్తాం శాన్తేన మనసా రాజా హర్షమవాప సః ॥ 10.31 ॥

ఏవం స న్యవసత్తత్ర సర్వకామైస్సుపూజితః ।
ఋశ్యశృంగో మహాతేజాః శాంతయా సహ భార్యయా ॥ 10.32 ॥ (2 సార్లు)

కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।

శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే దశమస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకాదశస్కంధః

కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।

శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥

భూయ ఏవ చ రాజేంద్ర శృణు మే వచనం హితమ్ ।
యథా స దేవప్రవరః కథాయామేవమబ్రవీత్ ॥ 11.1 ॥ (2 సార్లు)

ఇక్ష్వాకూణాం కులే జాతః భవిష్యతి సుధార్మికః ।
రాజా దశరథో నామ శ్రీమాన్ సత్యవ్రతిశ్రవః ॥ 11.2 ॥

అంగరాజేన సఖ్యం చ తస్య రాజ్ఞో భవిష్యతి ।
కన్యా చాస్య మహాభాగాః శాంతా నామ భవిష్యతి ॥ 11.3 ॥

పుత్రస్త్యంగస్య రాజ్ఞస్తు రోమపాద ఇతి శ్రుతః ।
అంగరాజం దశరథః గమిష్యతి మహాయశాః ॥ 11.4 ॥

అనపత్యోఽస్మి ధర్మాత్మన్ శాంతాభర్తా మమ క్రతుమ్ ।
ఆహరేత త్వయాజ్ఞప్తః సంతానార్థం కులస్య చ ॥ 11.5 ॥

శ్రుత్వా రాజ్ఞోఽథ తద్వాక్యం మనసా స విచిన్త్య చ ।
ప్రదాస్యతే పుత్రవన్తం శాంతాభర్తారమాత్మవాన్ ॥ 11.6 ॥

ప్రతిగృహ్య చ తం విప్రం స రాజా విగతజ్వరః ।
ఆహరిష్యతి తం యజ్ఞం ప్రహృష్టేనాన్తరాత్మనా ॥ 11.7 ॥

తం చ రాజా దశరథః యష్టుకామః కృతాంజలిః ।
ఋశ్యశృంగం ద్విజశ్రేష్ఠం వరయిష్యతి ధర్మవిత్ ॥ 11.8 ॥

యజ్ఞార్థం ప్రసవార్థం చ స్వర్గార్థం చ జనేశ్వరః ।
లభతే చ స తం కామం విప్రముఖ్యాద్విశాంపతిః ॥ 11.9 ॥

పుత్రాశ్చాస్య భవిష్యంతి చత్వారోఽమితవిక్రమాః ।

వంశప్రతిష్ఠానకరాః సర్వలోకేషు విశ్రుతాః ॥ 11.10 ॥

ఏవం స దేవప్రవరః పూర్వం కథితవాన్ కథామ్ ।

సనత్కుమారో భగవాన్ పురా దేవయుగే ప్రభుః ॥ 11.11 ॥

స త్వం పురుషశార్దూల తమానయ సుసత్కృతమ్ ।

స్వయమేవ చ రాజేంద్ర గత్వా సబలవాహనః ॥ 11.12 ॥

అనుమాన్య వసిష్ఠం చ సూతవాక్యం నిశమ్య చ ।

వసిష్ఠేనాభ్యనుజ్ఞాతః రాజా సంపూర్ణమానసః ।

సాన్తఃపురస్సహామాత్యః ప్రయయౌ యత్ర స ద్విజః ॥ 11.13 ॥

వనాని సరితశ్చైవ వ్యతిక్రమ్య శనైశ్శనైః ।

అభిచక్రామ తం దేశం యత్ర వై మునిపుంగవః ॥ 11.14 ॥

ఆసాద్య తం ద్విజశ్రేష్ఠం రోమపాదసమీపగమ్ ।

ఋషిపుత్రం దదర్శాదౌ దీప్యమానమివానలమ్ ॥ 11.15 ॥

తతో రాజా యథాన్యాయం పూజాం చక్రే విశేషతః ।

సఖిత్వాత్తస్య వై రాజ్ఞః ప్రహృష్టేనాన్తరాత్మనా ॥ 11.16 ॥

రోమపాదేన చాఖ్యాతమ్ ఋషిపుత్రాయ ధీమతే ।

సఖ్యం సంబంధకం చైవ తదా తం ప్రత్యపూజయత్ ॥ 11.17 ॥

ఏవం సుసత్కృతస్తేన సహోషిత్వా నరర్షభః ।

సప్తాష్టదివసాన్ రాజా రాజానమిదమబ్రవీత్ ॥ 11.18 ॥

శాంతా తవ సుతా రాజన్ సహ భర్తా విశాంపతే ।

మదీయం నగరం యాతు కార్యం హి మహదుద్యతమ్ ॥ 11.19 ॥

తథేతి రాజా సంశ్రుత్య గమనం తస్య ధీమతః ।

ఉవాచ వచనం విప్రం గచ్ఛ త్వం సహ భార్యయా ॥ 11.20 ॥

ఋషిపుత్రః ప్రతిశ్రుత్య తథేత్యాహ నృపం తదా ।

స నృపేణాభ్యనుజ్ఞాతః ప్రయయౌ సహ భార్యయా ॥ 11.21 ॥

తావన్యోన్యాంజలిం కృత్వా స్నేహాత్ సంశ్లిష్య చోరసా ।

ననందతుర్దశరథః రోమపాదశ్చ వీర్యవాన్ ॥ 11.22 ॥

తతస్సుహృదమాప్నచ్ఛ్య ప్రస్థితో రఘునందనః ।

పారేభ్యః ప్రేషయామాస దూతాన్వై శీఘ్రగామినః ॥ 11.23 ॥

క్రియతాం నగరం సర్వం క్షిప్రమేవ స్వలంకృతమ్ ।

ధూపితం సిక్తసమ్మృష్టం పతాకాభిరలంకృతమ్ ॥ 11.24 ॥

తతః ప్రహృష్టాః పౌరాస్తే శ్రుత్వా రాజానమాగతమ్ ।
తథా ప్రచక్రుస్తత్సర్వం రాజ్ఞా యత్రేషీతం తదా ॥ 11.25 ॥

తతస్స్వలంకృతం రాజా నగరం ప్రవివేశ హ ।
శంఖదుందుభినిర్ఘోషైః పురస్కృత్య ద్విజర్షభమ్ ॥ 11.26 ॥

తతః ప్రముదితాస్సర్వే దృష్ట్వా తం నాగరా ద్విజమ్ ।
ప్రవేశ్యమానం సత్కృత్య నరేంద్రేణేంద్రకర్మణా ॥ 11.27 ॥

అంతఃపురం ప్రవేశ్యైవం పూజాం కృత్వా విధానతః ।
కృతకృత్యం తదాత్మానం మేనే తస్యోపవాహనాత్ ॥ 11.28 ॥

అంతఃపురస్త్రియస్సర్వాః శాంతాం దృష్ట్వా తథాగతామ్ ।
సహ భర్తా విశాలాక్షీం ప్రీత్యాఽఽనందముపాగమన్ ॥ 11.29 ॥

పూజ్యమానా చ తాభిస్సా రాజ్ఞా చైవ విశేషతః ।
ఉవాస తత్ర సుఖితా కంచిత్యాలం సహర్షిజా ॥ 11.30 ॥ (2 సార్లు)

కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।

శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకాదశస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్వాదశస్కంధః

కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।

శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥

తతః కాలే బహుతిథే కస్మింశ్చిత్సుమనోహరే ।
వసంతే సమనుప్రాప్తే రాజ్ఞో యష్టుం మనోఽభవత్ ॥ 12.1 ॥ (2 సార్లు)

తతః ప్రసాద్య శిరసా తం విప్రం దేవవర్ణినమ్ ।
యజ్ఞాయ వరయామాస సంతానార్థం కులస్య వై ॥ 12.2 ॥

తథేతి చ స రాజానమ్ ఉవాచ చ సుసత్కృతః ।
సంభారాః సంభ్రీయంతా తే తురగశ్చ విముచ్యతామ్ ।
సరవ్యాశ్చోత్తరే తీరే యజ్ఞభూమిర్విధీయతామ్ ॥ 12.3 ॥

తతో రాజాఽబ్రవీద్వాక్యం సుమంత్రం మంత్రీసత్తమమ్ ।
సుమంత్రావాహయ క్షిప్రం ఋత్విజో బ్రహ్మవాదినః ॥ 12.4 ॥

సుయజ్ఞం వామదేవం చ జాబాలిమథ కాశ్యపమ్ ।
పురోహితం వసిష్ఠం చ యే చాప్యన్యే ద్విజాతయః ॥ 12.5 ॥

తతస్సుమంత్రస్త్వరితం గత్వా త్వరితవిక్రమః ।
సమానయత్ స తాన్ విప్రాన్ సమర్థాన్వేదపారగాన్ ॥ 12.6 ॥

తాన్ పూజయిత్వా ధర్మాత్మా రాజా దశరథస్తదా ।

ధర్మార్థసహితం యుక్తం శ్లక్ష్యం వచనమబ్రవీత్ ॥ 12.7 ॥

మమ లాలప్యమానస్య పుత్రార్థం నాస్తి వై సుఖమ్ ।

తదర్థం హయమేధేన యక్ష్యామీతి మతిర్మమ ॥ 12.8 ॥

తదహం యష్టుమిచ్ఛామి శాస్త్రదృష్టేన కర్మణా ।

ఋషిపుత్రప్రభావేన కామాన్ ప్రాప్స్యామి చాప్యహమ్ ॥ 12.9 ॥

తతస్సాధ్వితి తద్వాక్యం బ్రాహ్మణాః ప్రత్యపూజయన్ ।

వసిష్ఠప్రముఖాస్సర్వే పార్థివస్య ముఖాచ్యుతమ్ ॥ 12.10 ॥

ఋష్యశృంగపురోగాశ్చ ప్రత్యూచుర్బుపతిం తదా ।

సమ్భారాస్సంభ్రయంతా తే తురగశ్చ విముచ్యతామ్ ॥ 12.11 ॥

సర్వథా ప్రాప్స్యసే పుత్రాన్ చతురోఽమితవిక్రమాన్ ।

యస్య తే ధార్మికీ బుద్ధిః ఇయం పుత్రార్థమాగతా ॥ 12.12 ॥

తతః ప్రీతోఽభవద్రాజా శ్రుత్వా తు ద్విజభాషితమ్ ।

అమాత్యాంశ్చాబ్రవీద్రాజా హర్షేణేదం శుభాక్షరమ్ ॥ 12.13 ॥

గురూణాం వచనాచ్ఛ్రుం సమ్భారాస్సంభ్రయన్తు మే ।

సమర్థాధిష్ఠితశ్చాశ్వః సోపాధ్యాయో విముచ్యతామ్ ॥ 12.14 ॥

సరయ్యాశ్చోత్తరే తీరే యజ్జభూమిర్విధీయతామ్ ॥

శాంతయశ్చాభివర్ధంతాం యథాకల్పం యథావిధి ॥ 12.15 ॥

శక్యః కర్తుమయం యజ్జః సర్వేణాపి మహీక్షితా ।

నాపరాధో భవేత్కష్టః యద్యస్మిన్ క్రతుసత్తమే ॥ 12.16 ॥

చిద్రం హి మృగయన్తేఽత్ర విద్వాంసో బ్రహ్మరాక్షసాః ।

విఘ్నితస్య హి యజ్జస్య సద్యః కర్తా వినశ్యతి ॥ 12.17 ॥

తద్యథా విధిపూర్వం మే క్రతురేష సమాప్యతే ।

తథా విధానం క్రియతాం సమర్థాః కరణేష్విహ ॥ 12.18 ॥

తథేతి చ తతస్సర్వే మంత్రిణః ప్రత్యపూజయన్ ।

పార్థివేంద్రస్య తద్వాక్యం యథాజ్ఞప్తమకుర్వత ॥ 12.19 ॥

తతో ద్విజాస్తే ధర్మజ్ఞమ్ అస్తువన్పార్థివర్షభమ్ ।

అనుజ్ఞాతాస్తతస్సర్వే పునర్లగ్నూర్యథాగతమ్ ॥ 12.20 ॥

గతేష్వథ ద్విజాగ్ర్యేషు మంత్రిణస్తాన్ నరాధిపః ।

విసర్జయిత్వా స్వం వేశ్మ ప్రవివేశ మహాద్యుతిః ॥ 12.21 ॥ (2 సార్లు)

కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।

శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్వాదశస్కర్ణః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రయోదశస్కర్ణః

కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।

శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥

పునః ప్రాప్తే వసన్తే తు పూర్ణస్సంవత్సరోఽభవత్ ।

ప్రసవార్థం గతో యష్టుం హయమేధేన వీర్యవాన్ ॥ 13.1 ॥ (2 సార్లు)

అభివాద్య వసిష్ఠం చ న్యాయతః ప్రతిపూజ్య చ ।

అబ్రవీత్ప్రశ్రితం వాక్యం ప్రసవార్థం ద్విజోత్తమమ్ ।

యజ్ఞో మే క్రియతాం బ్రహ్మాన్ యథోక్తం మునిపుంగవ ॥ 13.2 ॥

యథా న విఘ్నః క్రియతే యజ్ఞాంగేషు విధీయతామ్ ॥ 13.3 ॥

భవాన్ స్నిగ్ధస్సుహృన్మహ్యం గురుశ్చ పరమో మహాన్ ।

ఓఢవ్యో భవతా చైవ భారో యజ్ఞస్య చోద్యతః ॥ 13.4 ॥

తథేతి చ స రాజానమ్ అబ్రవీద్ద్విజసత్తమః ।

కరిష్యే సర్వమేవైతత్ భవతా యత్సమర్థితమ్ ॥ 13.5 ॥

తతోఽబ్రవీద్ద్విజాన్ వృద్ధాన్ యజ్ఞకర్మసు నిష్ఠితాన్ ।

స్థాపత్యే నిష్ఠితాంశ్చైవ వృద్ధాన్పరమధార్మికాన్ ॥ 13.6 ॥

కర్మాన్వికాన్ శిల్పకరాన్ వర్ణకీన్ ఖనకానపి ।

గణకాన్ శిల్పినశ్చైవ తథైవ నటనర్తకాన్ ।

తథా శుచీన్ శాస్త్రవిదః పురుషాన్ సుబహుశ్రుతాన్ ॥ 13.7 ॥

యజ్ఞకర్మ సమీహంతాం భవన్తో రాజశాసనాత్ ।

ఇష్టకా బహు సాహస్రీః శీఘ్రమానీయతామితి ॥ 13.8 ॥

ఔపకార్యాః క్రియంతాం చ రాజ్ఞాం బహుగుణాన్వితాః ।

బ్రాహ్మణావసథాశ్చైవ కర్తవ్యాశ్చతశశ్చుభాః ॥ 13.9 ॥

భక్ష్యాన్నపానైర్బహుభిః సముపేతాస్సునిష్ఠితాః ।

తథా పౌరజనస్యాపి కర్తవ్యా బహువిస్తరాః ॥ 13.10 ॥

ఆవాసా బహుభక్ష్యా వై సర్వకామైరుపస్థితాః ।

తథా జానపదస్యాపి జనస్య బహుశోభనమ్ ॥ 13.11 ॥

దాతవ్యమన్నం విధివత్ సత్కృత్య న తు లీలయా ।

సర్వవర్ణా యథా పూజాం ప్రాప్నువన్తి సుసత్కృతాః ॥ 13.12 ॥

న చావజ్ఞా ప్రయోక్తవ్యా కామక్రోధవశాదపి ।
 యజ్జకర్మణి యే వ్యగ్రాః పురుషాశ్చిల్పినస్తథా ॥ 13.13 ॥
 తేషామపి విశేషేణ పూజా కార్యా యథాక్రమమ్ ।
 తే చ స్యుస్సమ్భుతాస్సర్వే వసుభిర్భోజనేన చ ॥ 13.14 ॥
 యథా సర్వం సువిహితం న కించిత్ పరిహీయతే ।
 తథా భవన్తః కుర్వన్తు ప్రీతిస్సిగ్ధేన చేతసా ॥ 13.15 ॥
 తతస్సర్వే సమాగమ్య వసిష్ఠమిదమబ్రువన్ ।
 యథోక్తం తత్సువిహితం న కించిత్ పరిహీయతే ॥ 13.16 ॥
 యథోక్తం తత్కరిష్యామః న కించిత్ పరిహీయతే ।
 తతస్సుమంత్రమానీయ వసిష్ఠో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 13.17 ॥
 నిమన్తయస్వ నృపతీన్ పృథివ్యాం యే చ ధార్మికాః ॥ 13.18 ॥
 బ్రాహ్మణాన్ క్షత్రియాన్ వైశ్యాన్ శూద్రాంచైవ సహస్రశః ।
 సమానయస్వ సత్కృత్య సర్వదేశేషు మానవాన్ ॥ 13.19 ॥
 మిథిలాధిపతిం శూరం జనకం సత్యవిక్రమమ్ ।
 నిష్ఠితం సర్వశాస్త్రేషు తథా వేదేషు నిష్ఠితమ్ ॥ 13.20 ॥
 తమానయ మహాభాగం స్వయమేవ సుసత్కృతమ్ ।
 పూర్వసంబంధినం జ్ఞాత్వా తతః పూర్వం బ్రవీమి తే ॥ 13.21 ॥
 తథా కాశీపతిం స్నిగ్ధం సతతం ప్రియవాదినమ్ ।
 వయస్యం రాజసింహస్య స్వయమేవానయస్వ హ ॥ 13.22 ॥
 తథా కేకయరాజానం వృద్ధం పరమధార్మికమ్ ।
 శ్వశురం రాజసింహస్య సపుత్రం త్వమిహానయ ॥ 13.23 ॥
 అంగేశ్వరం మహాభాగం రోమపాదం సుసత్కృతమ్ ।
 వయస్యం రాజసింహస్య సమానయ యశస్వినమ్ ॥ 13.24 ॥
 ప్రాచీనాన్ సింధు సావీరాన్ సారాష్ట్రేయాంశ్చ పార్థివాన్ ।
 దాక్షిణాత్యాన్ నరేంద్రాంశ్చ సమస్తానానయస్వ హ ॥ 13.25 ॥
 సన్తి స్నిగ్ధాశ్చ యే చాన్యే రాజానః పృథివీతలే ।
 తానానయ యథా క్షిప్రం సానుగాన్ సహ బాంధవాన్ ॥ 13.26 ॥
 వసిష్ఠవాక్యం తచ్ఛ్రుత్వా సుమంత్రస్త్వరితస్తదా ।
 వ్యాదిశత్పురుషాంస్తత్ర రాజ్ఞామానయనే శుభాన్ ॥ 13.27 ॥
 స్వయమేవ హి ధర్మాత్మా ప్రయయౌ మునిశాసనాత్ ।
 సుమంత్రస్త్వరితో భూత్వా సమానేతుం మహీక్షితః ॥ 13.28 ॥

తే చ కర్మాన్వికాస్సర్వే వసిష్ఠాయ చ ధీమతే ।
 సర్వం నివేదయన్తి స్మ యజ్ఞే యదుపకల్పితమ్ ।
 తతః ప్రీతో ద్విజశ్రేష్ఠః తాన్ సర్వాన్ పునరబ్రవీత్ ॥ 13.29 ॥

అవజ్జయా న దాతవ్యం కస్యచిల్లీలయాఽపి వా ।
 అవజ్జయా కృతం హన్యాత్ దాతారం నాత్ర సంశయః ॥ 13.30 ॥

తతః కైశ్చిదహెలారాత్రైః ఉపయాతా మహీక్షితః ।
 బహూని రత్నాన్యాదాయ రాజ్ఞో దశరథస్య హి ॥ 13.31 ॥

తతో వసిష్ఠస్సుప్రీతః రాజానమిదమబ్రవీత్ ।
 ఉపయాతా నరవ్యాఘ్రు రాజానస్తవ శాసనాత్ ॥ 13.32 ॥

మయా చ సత్కృతాస్సర్వే యథార్హం రాజసత్తమాః ।
 యజ్ఞియం చ కృతం రాజన్ పురుషైస్సుసమాహితైః ॥ 13.33 ॥

నిర్యాతు చ భవాన్యష్టుం యజ్ఞాయతనమన్తికాత్ ।
 సర్వకామైరుపహృతైః ఉపేతం చ సమన్తతః ॥ 13.34 ॥

ద్రష్టుమర్హసి రాజేంద్ర మనసేవ వినిర్మితమ్ ॥ 13.35 ॥

తథా వసిష్ఠవచనాత్ ఋశ్యశృంగస్య చోభయోః ।
 శుభే దివసనక్షత్రే నిర్యాతో జగతీపతిః ॥ 13.36 ॥

తతో వసిష్ఠప్రముఖాః సర్వ ఏవ ద్విజోత్తమాః ।
 ఋశ్యశృంగం పురస్కృత్య యజ్ఞకర్మారభంస్తదా ।
 యజ్ఞవాటగతాస్సర్వే యథాశాస్త్రం యథావిధి ॥ 13.37 ॥ (2 సార్లు)

కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।
 శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రయోదశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుర్దశస్సర్గః
 కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।
 శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥

అథ సంవత్సరే పూర్ణే తస్మిన్ ప్రాప్తే తురంగమే ।
 సరయ్యాశ్చోత్తరే తీరే రాజ్ఞో యజ్ఞోఽభ్యవర్తత ॥ 14.1 ॥ (2 సార్లు)

ఋశ్యశృంగం పురస్కృత్య కర్మ చక్రూర్ద్విజర్షభాః ।
 అశ్వమేధే మహాయజ్ఞే రాజ్ఞోఽస్య సుమహాత్మనః ॥ 14.2 ॥

కర్మ కుర్వన్తి విధివత్ యాజకా వేదసారగాః ।
 యథావిధి యథాన్యాయం పరిక్రామంతి శాస్త్రతః ॥ 14.3 ॥

ప్రవర్ణ్యం శాస్త్రతః కృత్వా తథైవోపసదం ద్విజాః ।

చక్రశ్చ విధివత్సర్వమ్ అధికం కర్మ శాస్త్రతః ॥ 14.4 ॥

అభిపూజ్య తతో హృష్టాః సర్వే చక్రర్యథావిధి ।

ప్రాతస్సవనపూర్వాణి కర్మాణి మునిపుంగవాః ॥ 14.5 ॥

ఐంద్రశ్చ విధివద్దత్తః రాజా చాభిష్టుతోఽనఘః ।

మాధ్యందినం చ సవనం ప్రావర్తత యథాక్రమమ్ ॥ 14.6 ॥

తృతీయసవనం చైవ రాజ్ఞోఽస్య సుమహాత్మనః ।

చక్రస్తే శాస్త్రతో దృష్ట్వా తథా బ్రాహ్మణపుంగవాః ॥ 14.7 ॥

న చాచుతమభూత్తత్ర స్థలితం వాపి కించన ।

దృశ్యతే బ్రహ్మవత్సర్వం క్షేమయుక్తం హి చక్రిరే ॥ 14.8 ॥

న తేష్వహస్సు శ్రాన్తో వా క్షుధితో వాపి దృశ్యతే ।

నావిద్వాన్ బ్రాహ్మణస్తత్ర నాశతానుచరస్తథా ॥ 14.9 ॥

బ్రాహ్మణా భుంజతే నిత్యం నాథవంతశ్చ భుంజతే ।

తాపసా భుంజతే చాపి శ్రమణా భుంజతే తథా ॥ 14.10 ॥

వృద్ధాశ్చ వ్యాధితాశ్చైవ స్త్రియో బాలాస్తథైవ చ ।

అనిశం భుంజమానానాం న తృప్తిరుపలభ్యతే ॥ 14.11 ॥

దీయతాం దీయతామన్నం వాసాంసి వివిధాని చ ।

ఇతి సంచోదితాస్తత్ర తథా చక్రరనేకశః ॥ 14.12 ॥

అన్నకూటాశ్చ బహవః దృశ్యన్తే పర్వతోపమాః ।

దివసే దివసే తత్ర సిద్ధస్య విధివత్తదా ॥ 14.13 ॥

నానాదేశాదనుప్రాప్తాః పురుషాస్త్రీగణాస్తథా ।

అన్నపానైస్సువిహితాః తస్మిన్యజ్ఞే మహాత్మనః ॥ 14.14 ॥

అన్నం హి విధివత్స్వాధు ప్రశంసన్తి ద్విజర్షభాః ।

అపెహ తృప్తాస్త్వి భద్రం తే ఇతి శుశ్రావ రాఘవః ॥ 14.15 ॥

స్వలంకృతాశ్చ పురుషాః బ్రాహ్మణాన్ పర్యవేషయన్ ।

ఉపాసతే చ తానన్యే సుమృష్టమణికుణ్డలాః ॥ 14.16 ॥

కర్మాంతరే తదా విప్రాః హేతువాదాన్బహూనపి ।

ప్రాపలస్త్వి వాగ్మిన్ ధీరాః పరస్పరజిగీషయా ॥ 14.17 ॥

దివసే దివసే తత్ర సంస్తరే కుశలా ద్విజాః ।

సర్వకర్మాణి చక్రస్తే యథాశాస్త్రం ప్రచోదితాః ॥ 14.18 ॥

నాషడంగవిదత్రాసీత్ నావ్రతో నాబహుశ్రుతః ।

సదస్యాస్తస్య వై రాజ్ఞః నానాదకుశలా ద్విజాః ॥ 14.19 ॥

ప్రాప్తే యూపోచ్చ్రయే తస్మిన్ షడ్భైల్వాః ఖాదిరాస్తథా ।

తావన్తో బిల్వసహితాః పర్ణినశ్చ తథాపరే ॥ 14.20 ॥

శ్లేష్మాతకమయస్వేకః దేవదారుమయస్తథా ।

ద్వావేవ తత్ర విహితా బాహువ్యస్తపరిగ్రహా ॥ 14.21 ॥

కారితాస్సర్వ ఏవైతే శాస్త్రజ్ఞైర్యజ్ఞకోవిదైః ।

శోభార్థం తస్య యజ్ఞస్య కాంచనాలంకృతా భవన్ ॥ 14.22 ॥

ఏకవింశతియూపాస్తే ఏకవింశత్యరత్నయః ।

వాసోభిరేకవింశద్భిః ఏకైకం సమలంకృతాః ॥ 14.23 ॥

విన్యస్తా విధివత్సర్వే శిల్పిభిస్సుకృతా దృఢాః ।

అష్టాశ్రయస్సర్వ ఏవ శ్లక్ష్యరూపసమన్వితాః ॥ 14.24 ॥

ఆచ్ఛాదితాస్తే వాసోభిః పుష్పైర్గంధైశ్చ పూజితాః ।

సస్తర్షయో దీప్తిమంతః విరాజన్తే యథా దివి ॥ 14.25 ॥

ఇష్టకాశ్చ యథాన్యాయం కారితాశ్చ ప్రమాణతః ॥

చిత్ ౧ గ్నిర్బ్రాహ్మణైస్తత్ర కుశలైశ్చుల్బకర్మణి ॥ 14.26 ॥

సచిత్యో రాజసింహస్య సంచితః కుశలైర్ద్విజైః ।

గరుడో రుకృపక్షో వై త్రిగుణో ౨ ష్టాదశాత్మకః ॥ 14.27 ॥

నియుక్తాస్తత్ర పశవః తత్తదుద్దిశ్య దైవతమ్ ।

ఉరగాః పక్షిణశ్చైవ యథాశాస్త్రం ప్రచోదితాః ॥ 14.28 ॥

శామిత్రే తు హయస్తత్ర తథా జలచరాశ్చ యే ।

ఋత్విగ్భిస్సర్వమేవైతత్ నియుక్తం శాస్త్రతస్తదా ॥ 14.29 ॥

పశూనాం త్రిశతం తత్ర యూపేషు నియతం తదా ।

అశ్వరత్నోత్తమం తస్య రాజ్ఞో దశరథస్య చ ॥ 14.30 ॥

కౌసల్యా తం హయం తత్ర పరిచర్య సమన్తతః ।

కృపాణైర్విశశాసైనం త్రిభిః పరమయా ముదా ॥ 14.31 ॥

పతత్రిణా తదా సార్థం సుస్థితేన చ చేతసా ।

అవసద్రజనీమేకాం కౌసల్యా ధర్మకామ్యయా ॥ 14.32 ॥

హేలాతా ౨ ధ్వర్యుస్తథోద్గతా హస్తేన సమయోజయన్ ।

మహిష్యో పరివృత్త్వా చ వావతామపరాం తథా ॥ 14.33 ॥

పతత్రీణస్తస్య వపామ్ ఉద్భ్రత్య నియతేంద్రియః ।

ఋత్విక్పరమసమ్పన్నః శ్రపయామాస శాస్త్రతః ॥ 14.34 ॥

ధూమగన్ధం వపాయాస్తు జిఘ్రుతి స్మ నరాధిపః ।

యథాకాలం యథాన్యాయం నిర్లుదన్ పాపమాత్మనః ॥ 14.35 ॥

హయస్య యాని చాంగాని తాని సర్వాణి బ్రాహ్మణాః ।

అగ్నా ప్రాస్యన్తి విధివత్ సమంత్రాష్టోడశర్షిజః ॥ 14.36 ॥

ప్లక్షశాఖాసు యజ్ఞానామ్ అన్యేషాం క్రియతే హవిః ।

అశ్వమేధస్య యజ్ఞస్య వైతసో భాగ ఇష్యతే ॥ 14.37 ॥

త్ర్యవేలాశ్వమేధస్సంఖ్యాతః కల్పసూత్రేణ బ్రాహ్మణైః ।

చతుష్టోమమహస్తస్య ప్రథమం పరికల్పితమ్ ।

ఉక్త్యం ద్వితీయం సంఖ్యాతమ్ అతిరాత్రం తథోత్తరమ్ ॥ 14.38 ॥

కారితాస్త్రత్ర బహవః విహితాశ్శాస్త్రదర్శనాత్ ॥ 14.39 ॥

జ్యోతిష్టోమాయుషీ చైవమ్ అతిరాత్రా వినిర్మితా ।

అభిజిద్విశ్వజిచ్చైవమ్ ఆప్తోర్యామో మహాక్రతుః ॥ 14.40 ॥

ప్రాచీం హేలాత్రే దదౌ రాజా దిశం స్వకులవర్ధనః ।

అధ్వర్యవే ప్రతీచీం తు బ్రహ్మణే దక్షిణాం దిశమ్ ॥ 14.41 ॥

ఉద్గాత్రే చ తథోదీచీం దక్షిణైషా వినిర్మితా ।

హయమేధే మహాయజ్ఞే స్వయంభూవిహితే పురా ॥ 14.42 ॥

క్రతుం సమాప్య తు తథా న్యాయతః పురుషర్షభః ।

ఋత్విగ్భ్యో హి దదౌ రాజా ధరాం తాం క్రతువర్ధనః ॥ 14.43 ॥

ఋత్విజశ్చాబ్రువన్ సర్వే రాజానం గతకల్మషమ్ ।

భవానేవ మహీం కృత్వామ్ ఏకో రక్షితుమర్హతి ॥ 14.44 ॥

న భూమ్యా కార్యమస్మాకం న హి శక్తాస్మృ పాలనే ।

రతాస్వాధ్యాయకరణే వయం నిత్యం హి భూమిప ।

నిస్క్రయం కించిదేవేహ ప్రయచ్ఛతు భవానితి ॥ 14.45 ॥

మణిరత్నం సువర్ణం వా గావో యద్వా సముద్యతమ్ ।

తత్రప్రయచ్ఛ నరశ్రేష్ఠ ధరణ్యా న ప్రయోజనమ్ ॥ 14.46 ॥

ఏవముక్తో నరపతిః బ్రాహ్మణైర్వేదపారగైః ।

గవాం శతసహస్రాణి దశ తేభ్యో దదౌ నృపః ॥ 14.47 ॥

దశకోటీస్సువర్ణస్య రజతస్య చతుర్గుణమ్ ॥ 14.48 ॥

ఋత్విజస్తు తతస్సర్వే ప్రదదుస్సహితా వసు ।
 ఋశ్యశృంగాయ మునయే వసిష్ఠాయ చ ధీమతే ॥ 14.49 ॥

తతస్తే న్యాయతః కృత్వా ప్రవిభాగం ద్విజోత్తమాః ।
 సుప్రీతమనసస్సర్వే ప్రత్యూచుర్ముదితా భృశమ్ ॥ 14.50 ॥

తతః ప్రసర్పకేభ్యస్తు హిరణ్యం సుసమాహితః ।
 జామ్బూనదం కోటిసంఖ్యం బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ తదా ॥ 14.51 ॥

దరిద్రాయ ద్విజాయాథ హస్తాభరణముత్తమమ్ ।
 కస్మైచిద్యాచమానాయ దదౌ రాఘవనందనః ॥ 14.52 ॥

తతః ప్రీతేషు నృపతిః ద్విజేషు ద్విజవత్సలః ।
 ప్రణామమకరోత్తేషాం హర్షపర్యాకులేక్షణః ॥ 14.53 ॥

తస్యాశిషోఽథ విధివత్ బ్రాహ్మణైస్సముదాహృతాః ।
 ఉదారస్య నృవీరస్య ధరణ్యాం ప్రణతస్య చ ॥ 14.54 ॥

తతః ప్రీతమనా రాజా ప్రాప్య యజ్ఞమనుత్తమమ్ ।
 పాపాపహం స్వర్షయనం దుష్కరం పార్థివర్షభైః ॥ 14.55 ॥

తతోఽబ్రవీదృశ్యశృంగం రాజా దశరథస్తదా ।
 కులస్య వర్ధనం త్వం తు కర్తుమర్హసి సువ్రత ॥ 14.56 ॥

తథేతి చ స రాజానమ్ ఉవాచ ద్విజసత్తమః ।
 భవిష్యన్తి సుతా రాజన్ చత్వారస్తే కులోద్వహాః ॥ 14.57 ॥ (2 సార్లు)

కాకపక్షధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।
 శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుర్థశస్సర్గః

అథ పంచదశస్సర్గః

మేధావీ తు తతో ధ్యాత్వా స కించిదిదముత్తరమ్ ।
 లబ్ధసంజ్ఞస్తతస్తం తు వేదజ్ఞో నృపమబ్రవీత్ ॥ 15.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః - ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః - ఇదం పవిత్రం పాపఘ్నం పుణ్యం వేదైశ్చ సమ్మితం ।
 యః పఠేత్ రామచరితం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

